

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și în
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Lesner
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarify și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țtru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 131.

Brașov, Miercuri 16 (28) Iunie.

1899.

Pactul în camera ungară.

Precum era de prevădut, pro-
iectul de lege privitor la regularea
raporturilor vamale și comerciale cu
Austria a fost primit în ședința de
ieri de către camera ungară cu ma-
joritate covârșitoare, după-ce moti-
unile celor din stânga extremă au fost
respinse.

În decursul discușiunii ministrul
președinte Szell și-a dat totă silința,
și nu fără succes, de-a convinge ca-
mera, că stipulațiunile, cari formeză
basa amintitului proiect de lege,
sunt cât se poate mai favorabile pen-
tru Ungaria și că în împrejurările
de față nu se putea dobândi mai
mult. În fața asigurărilor primului
ministru, sunt interesante observările,
ce le-a făcut kossuthistul Polonyi în
discursul său de încheiere.

Vrând să-și apere opiniunea,
după care executarea pactului cu
ajutorul §-lui 14 în Austria amenință
din an în an existența acestui pact,
Polonyi a admis ce a afirmat mi-
nistru-președinte Szell, că decă per-
lamentul din Viena va aproba ordon-
nanțele pe baza §-lui 14, regularea
pactului va deveni stabilă. Polonyi
însă crede, că „Reichsrath“-ul nu va
aproba aceste ordonanțe. Se va în-
tâmpla, că în cazul acesta guvernul
va disolva „Reichsrath“-ul și va gu-
verna éráși mai departe cu §. 14.
Acésta se va repeți an de an până
la 1907. În Ungaria regularea pac-
tului va fi până atunci stabilă, în
Austria însă ea este cu totul pre-
cară, și aici vede un pericol, căci
până ce nu vor fi ratificate ordon-
nanțele, Austriei nu-i sunt legate
măinile, pe când ale Ungariei vor fi
legate.

A vorbit Polonyi și despre dis-
pozițiunea ostilă în Austria, despre
pretinsa agitațiune în contra tarifu-
lui de taxe la Porțile de Fier și de
persecuțiunea efectelor de valoare un-
gare. Aceste efecte, dișe, sunt su-
pure în Austria unui impozit de
rente, care este împreunat cu multe

vexațiuni. Peste acésta va fi intro-
dux un impozit de 20%, tot numai
cu scop de a face, ca nimeni să nu
mai cumpere hârtii de valoare un-
gare. În Austria de jcs s'a interdiș
casselor de economii de a ține hâr-
tii de stat ungare, ér comunelor și
corporațiunilor de a-le folosi pentru
asigurările populare. Acésta, dișe, e
mai réu decăt un răboiș vama cu
România, și prigonirea efectelor un-
gare trebuie să nimicească creditul de
stat ungar.

Un alt simptom al dispozițiunii
ostile în Austria vede Polonyi în
atitudinea presei austriace. Cetesce
un articol din „Deutsches Volks-
blatt“, organul lui Lueger, publicat
pe când se afla Szell în Viena, și
care este intitulat „Hinaus“ (eși
afară). În acest articol pretensiunile
lui Szell se numesc „nerușinate“ și
„impertinente“ și se dișe, că banii lui
Juda, ce-i oferă Szell, nu-i pot
primi, decăt numai căți-va derbedei
austriaci și că poporul german nu
va lăsa să fiă nici-odată prins pe
cleiș de Szell. Pe acei derbedei —
dișe Polonyi — își baséză totă în-
crederea d-l Szell.

„La afirmările lui Polonyi cu
privire la parlamentul austriac mi-
nistru-președinte nu pută răspunde,
decăt că și „Reichsrath“-ul va primi
pactul, acésta fiind în interesul au-
striacilor. Cu privire la taxele dela
Porțile de Fier, a negat, că Austria
ar fi cauza că tariful n'a intrat în
vigóre la 1 Maiș a. c. și a declarat, că
afacerea e deja regulată și că în
curând tariful va fi pus în vigóre în
măsura corăspundătoare tratatelor.

În ce privește hârtiile de valoare
ungare admite, că Austriei li-au
declarat răboiș. Guvernul unguresc
se ocupă însă cu acésta cestiune și
se va sili a-o rezolva „pe baza drep-
tății și a echității, ce trebuie să dom-
néască între state avisate a trăi în
bună înțelegere.“

Așa s'a încheiat discușiunea
asupra primului dintre proiectele re-
lative la pact. Ea n'a oferit momente

deosebite afară de acela, ce l'a pro-
vocat ura de rassă șovinistă în șe-
dința de Sâmbătă în fața paciniceii
declarațiunii a deputatului sas Bruck-
ner, că el și soții săi, cari stau
afară de partide, primesc proiectul
de lege, fiind-că corăspunde intere-
selor economice ale Ungariei. El fu
întrerupt, precum scim, de căți-va
șoviniști estremi cu exclamări duș-
mănoșe față de Sași și cu acuzări ne-
basate, că ar nutri ură în contra Un-
gariei. Au strigat Mezössy și Ugron, că
orașele Sibiu și Brașov ar fi luat de-
cisiuni nepatriotice, fiind-că primarii
lor au propus să rămână ca nume
oficiale a acestor orașe numirea lor
germană.

A fost așa de vehement atacul
neșteptat, încât a trebuit să se ri-
dice deputatul sas brașovean Dr. Carl
Schmidt și să esplice legea, care dă
orașelor dreptul de-a opta pentru
numele lor vechi. Ba acest deputat
a cređut de lipsă, ceea ce era cu
totul snperflü — de a-se lăpêda de
eventualele aserțiuni ale unor „ul-
traști“ dintre Sași.

Noi n'am cunoscut până acuma
astfel de „ultraști“ între Sași. Dér
decă înțelegem sub acésta pe Sașii
verđi, atunci e în mare rétăcire, cre-
dem, când caracteriséază opozițiunea
precaută a acestora, ca ultraism și
când dișe, că marea majoritate a
poporului sășesc n'ar consimți de
loc cu ei.

Orî-cum, este și incidentul din urmă
un semn caracteristic al timpului.

Adunarea poporală națională
slovacă. Pe ziua de alaltăeri, 25 l. c.,
mai mulți fruntași slovaci din comitatul
Pojunului au convocat o întrunire publică
în Modra. După cum sunt informate foile
unguresci, autoritățile au permis ținerea adu-
nării. „Narodnie Noviny“, organul național
al Slovacilor, spune, că la adunare s'au
anunțat ca vorbitori: Dr. Miloș Stefanovici
despre „Dreptul electoral dietal și în co-
mitat“; Dr. Jaroslau Minich despre „Drep-
tul de reuniune și de adunare, precum și
despre libertatea de pressă“; P. Zoch des-

pre „Revisuirea legilor politice bisericesci“,
și în urmă despre „Legea naționalităților“
fără a-se indica numele oratorului. Con-
vocatorul l'au iscălit 4 preoți, 1 avocat și 5
cetățeni din Modra.

Nouă poște șoviniste. Am amintit
mai dișele trecute de ideea descreerată a
unui „patriot“ din Brașov, de a contopi
comitatul Brașovului în comitatul Treiscou-
nelor, pentru-ca în chipul acesta Sașii și
Românii să fie aduși în minoritate față de
Săcui și Ciangăi. Ideia se vede, că n'a ră-
mas fără răsunset, căci étă ce cetim în nu-
mêrul din urmă al lui „Pester Lloyd“: „In
fața animosităților ivite în timpul din urmă
în unele centre ale mișcărilor naționalită-
ților contra limbei unguresci și contra ideii
de stat maghiar, în cercurile deputaților
ardeleni se ventiléză tot mai mult ideia
unei noue arondări a comitatelor de din-
côce de Pétra Craiului. Guvernul cu toate
acestea, după cum află „Kel. Ert.“, n'a
luat încă nici o pozițiune în acésta ces-
tiune, de vreme-ce o nouă arondare a co-
mitatelor s'ar puté face numai de-odată cu
o generală reformă a administrațiunii.“

„Sieb. D. Tageblatt“ din Sibiu face
la acest comunicat următoarea observare:
„Așa-déră totuși! Și decă nici noua aron-
dare a comitatelor — fie înainte, fie de-
odată cu reforma administrațiunii — nu va
conduce la scopul dorit al maghiarisării,
ce va mai fi atunci? Ce mijlôce artificiale
și volnice le mai rămân alcătuitorilor de
stat? N'ar fi ôre mult mai simpla a-le
acorda un cuvânt împăciunitor naționalități-
lor de atâtea ori bruscate, decăt a le mâna
până la extrem, n'ar fi mai bine a da pre-
ferință dreptului și nu volniciei și a trage
învățătura din fabula călătorului, căruia
furtuna nu i-a putut nicădecum delătura
mantaua, în care se învălea tot mai strins
la fie-care suflare a vântului; l'a făcut însă
să-și desbrace mantaua rașele calde ale só-
relui, ce au urmat furtunei.“

Declarațiunea deputatului sas Schmidt.
Pentru completarea celor publicate în nu-
mêrul de ieri asupra incidentului dintre de-
putații sași și cei căți-va kossuthiști, în-
tâmplat în ședința dela 25 l. c. a dietei,
adaugem următoarele:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Răspuns la o recenziune.

De prof. I. C. Panțu.

Cu privire la recenziunea asupra bro-
șurei mele: „Un capitol din contabilitatea
duplă“, făcută de d-l I. Vătășan în „Re-
vista Economică“, din Sibiu, am de dat
unele deslușiri, și am de făcut unele ob-
servațiuni.

După cum se vede din recenziune, d-l
Vătășan vorbesce despre un tractat de con-
tabilitate, despre un curs complet pentru
studiul contabilității, pe când în realitate
eu am publicat până acum numai un ca-
pitol din tractatul meu în manuscris, după
cum și este făcută o notă jos pe prima
pagină, și anume numai o mică parte din
afacerile cu mărfuri, și am încheiat acel
capitol fără să fi terminat cu mărfurile,
ceea ce are să se continue. De-asemenea
afacerile de bancă nu sunt nici măcar
atîșe în broșura apărută, rămânând ca să

fac continuarea, după cum am promis într-o
notiță la sfîrșitul broșurei mele.

Era deci natural, ca o recenziune să se
facă atunci, când va fi tractatul meu complet,
în care cas de sigur recensentul putea fi
scutit de unele observări referitoare la ma-
terialul, care încă nu este publicat. Așa
d. e. observarea făcută față de profitul în
afaceri de bancă, ca societăți, că adevăd nu
se adaugă la capital, ci se împarte acțio-
narilor, se fac fonduri de rezervă etc. ceea
ce e de sine înțeles, era de tot de prisos,
fiind-că partia acésta se află încă la mine
în manuscris.

Trecând peste acésta împrejurare voiți
răspunde și voiți discuta observările, ce d-l
recensent a binevoit a mi-le face.

Înainte de toate declar, că deciden-
du-mă să scriu un tractat de contabilitate,
mi-am dat sémă de greutățile acestui lucru
și am căutat în excursiunile mele, făcute
pentru adunarea materialului la cartea mea
de corespondența comercială, să cercetez
diferitele soiuri de contabilitate introduse
în case de comerț și de schimb, și tot

de-odată am consultat temeinic literatura
vechiă și nouă în domeniul contabilității,
atât la Francesi, cât și la Germani. Ba am
făcut mai mult: experiențele mele le-am
utilizat în prelegere cu elevii școlii comer-
ciale superioare și am satisfăcția, că am
dobândit rezultate bune.

Nu e bine, ca noi să stăm pe loc, și
nicii aceea nu este bine, ca decă cunoscem
un fel de contabilitate, să ținem prea mult
la ea și să nu recunoscem avantajile altor
feluri, ci din contră să fim mai puțin in-
drăgiți de aceea ce cunoscem, să studiăm
și lucrurile noue, și să nu ne pară réu,
decă ne căștigăm o altă convingere, și ast-
fel siliți suntem să abandonăm un lucru și
să ne apucăm de altul.

Chiar planul nou de învățământ, in-
trodus de trei ani de dișle la școlile comer-
ciale superioare, prescrie învățarea contabi-
lității după metod italian și frances. Lucrul
acesta era pentru mine o convingere mai
vechiă, am și urmat calea acésta, fără a
da o estensiune prea mare metodei fran-
ces, dér astăzi, când și planul de învățăm-

mânt s'a schimbat, nu numai că dau me-
todului frances o estensiune foarte mare,
dér chiar încep cu acest metod de conta-
bilitate, ér metoda italian il deduc numai
din cel frances, după cum este și mai na-
tural și corăspundător cu dezvoltarea con-
tabilității.

Purcedând din aceste puncte de ve-
dere e natural, ca metoda frances să fiă
calea studiului în contabilitate, care metod
și din punct de vedere pedagogic corăsp-
unde mai pe deplin instrucțiunii în conta-
bilitate. Numirile aceste să nu ne confunde,
ele provin dela teoreticii germani, și în
realitate metoda frances ar trebui nu-
mit italian. De-almintrelea Francesii nici
nu întrebunțéză aceste numiri.

Astfel fiind lucrul, tractatul meu nu
are să fiă o carte de șablon indicând ca-
surile diverse, cum au să fiă trecute în re-
gistrele principale, fiă două, fiă trei, séu
chiar mai multe la număr, ci tractatul meu
are să fiă o raționare continuă asupra diver-
selor afaceri de comerț și de bancă, pur-
cedând gradat dela lucruri simple la lucruri

Deputatul Carol Schmidt (Braşov), răspunzând lui Mezösy declară, că Saşii sunt fii credincioşi ai patriei (aprobări generale), nici odată ei n'au gravitat în afară şi nu vor gravita. Ceea-ce vor este, să-şi susţină limba, obiceiurile şi cultura lor naţională (Aprobări). În virtutea legii despre numele localităţilor, numele oficios al comunei îl va stabili ministrul de interne, care va asculta şi dorinţa respectivei comune. La întrebarea oficiului statistic, primarii din Braşov şi Sibiu au propus nume germane. (Ugrov G.: apoi nume valah). Acesta este dreptul nostru. Ministrul poate hotărî, şi dacă a hotărît, fiţi convinşi, că şi legea acesta, căreia i-au făcut opoziţie în dietă, Saşii vor respecta-o. (Vii aprobări generale). În toate ţerile şi la toate naţionalităţile se află extreme şi radicali, însă poporul întreg şi naţiunea întrăgă nici odată nu poate fi făcută responsabilă pentru faptele singuraticilor extreme şi radicali. (Aprobări generale). Se poate, că şi din partea Saşilor s'au făcut astfel de declaraţiuni, der poporul însuşi, la care şi eu am onore a aparţine, nu le aprobă şi nu şi-le însuşeşte (Aprobări).

În chipul acesta a ţinut deputatul moderat să se mulţomească şi îmblândească furia şovinistilor din dietă.

Mişcarea clerului român unit.

(Din diecesa Gherlei.)

Sălagiu, 21 Iunie st. n. 1899.

Onorată Redacţiune! Vădând şi cetind, că presa noastră e îngrijată asupra ţinutei clerului din diecesa noastră, a Gherlei, în afacerea ajutorului de stat şi a autonomiei, îmi ţin de datorinţă a informa valoroasă noastră „Gazeta Transilvaniei“ şi prin ea pe cei interesaţi. Drept aceea vă rog a publica un scurt raport despre decursul conferenţei clerului din tractul protopopesc al Eriului. Cred, că astfel de conferenţe s'au ţinut acum cu sfinţele Rosalii aproape în întreaga diecesă, deşi nu se vor publica prin diare raporte despre fiă-care.

Conferenţa preoţilor din tractul protopopesc al Eriului, la convocarea părintelui protopop Greg. Pop din Unimăt, s'a ţinut în parohia Cănaş a treia zi de Rosalii. S'a început, ca întotdeauna, cu concelebrarea întregului cler tractual la sf. liturgiă, sub decursul căreia cântările le-a escortat corul mixt al tinerimei din Cănaş sub conducerea d-lui cantor-învăţător din Cănaş, Mihail Ghiriţi. La sfârşitul Liturגיעi a ţinut o frumoasă cuvântare bisericăscă părintele din Cănaş, George Filip.

După luarea dejunului şi invocându-se Spiritul sânt s'a început conferenţa, căreia i-a dat deschidere presidential protopop Greg. Pop prin o vorbire, în care a accentuat lipsa şi folosul acestor conferenţe, cu deosebire acum în faţa primejdiilor, ce ameninţă preoţimea română prin ajutorul de stat şi prin autonomia catolică.

Trec peste hotărârile de însemnătate mai puţină şi vă informez singur despre

cele mai momentuase, dintre care cea dintâi a fost următoarea propunere făcută de părintele protopop Greg. Pop şi cu căldură sprijinită cu deosebire de preoţii Vasile Hoblea din Cig, Georgiu Filip din Cănaş şi A. Băliban din Acăş.

Fiind-că între preoţii din tractul protopopesc al Eriului, precum şi în alte multe tracte, şi adî se mai află unii de aceea, cari nu mai încetă de a eda oficiilor civile maghiare şi mai departe estrasele matriculare numai ungueresce, sau în cazul cel mai bun şi romănesce şi ungueresce, — clerul tractual prin acesta edice obligătoare hotărîrea sa, că de adî încolonec unul dintre preoţi să nu mai dea estrasele matriculare, decât în limba română redactate, şi acesta o pot face preoţii — adauge A. Băliban — basatî pe articolul de lege XLIV din an. 1868 şi basatî pe aceea, că matriculele sunt redactate curat romănesce, şi toţi aceia dintre preoţi din tract, cari nu vor face astfel, la cinstea noastră nu mai pot conta. Tot-odată clerul tractual hotărăsece, ca să rōge pe Escelenţa Sa Episcopul nostru diecesan, că în această cauză să binevoască a eda o ordinaţiune circulară, prin care să impună clerului întregii diecese, ca estrasele numai în limba română redactate să le dea şi să nu se facă unii din cler tălmaci nechiamaţi şi neîndreptăţiţi prin traducerea textului român în limba maghiară.

A urmat după acest punct cetirea disertaţiunii practice a părintelui din Cănaş G. Filip şi după acesta din nou un punct de momentuositate şi mai gravă: cetiunea ajutorului de stat, la care se încinge o discuţiă foarte agitată, care a ţinut mai bine de un ceas. La această discuţiă a luat parte cu deosebire părintele protopop Greg. Pop, preoţii Georgiu Filip, din Cănaş, Vas. Hoblea din Cig şi Antoniu Băliban din Acăş.

La începutul discuţiei vre-o doi preoţi au fost pe lângă părerea, „că decă ajutorul va veni prin mâna Escelenţei Sale Episcopului, îl vor primi şi pe lângă condiţiă să dea chitanţe redactate în limba maghiară şi vidimate de solgăbiru“. Ei însă au fost combătuţi prin argumente tari de protopopul Greg. Pop şi preotul A. Băliban, după care clerul tractual unanim hotărăsece: că nu numai, că nu respinge ajutorul de stat, ci-l pretinde chiar, pentru-că are tot dreptul la ce e al său şi din al său. Der il primesce numai așa, decă suma obvenindă diecesei noastre, guvernul maghiar o va pune la dispoziţiă Escelenţei Sale Episcopului diecesan şi a Prea Veneratului ordinarat diecesan, care singur e competent a afla vrednicile preoţilor şi va săi împărtăsească după meritele bisericesci şi după lipsa preoţilor. Încât însă guvernul maghiar ar da acel ajutor cu practica de până acum, clerul tractual hotărăsece, deşi nu chiar cu toate voturile, der cu majoritate absolută, că de vreme-ce condiţiile, ca Escelenţa Sa Episcopul nostru să admanueze acel ajutor singur celor desemnaţi de

ministru pe lângă chitanţe scrise în limba maghiară şi vidimate de solgăbiru sunt foarte vătămătoare pentru autoritatea şi încrederea unui arhieru şi afară din cale umilitore şi dejostore: revoltaţi până în adâncul inimii lor romănesci în astfel de condiţiuni preoţii resping cu indignaţiune ajutorul de stat.

Urmăz al 3-lea punct momentuos al conferenţei: autonomia catolică, relativ la care clerul tractual unanim hotărăsece a ruga pe Escelenţa Sa episcopul diecesan, ca conform dorinţei clerului să binevoască a apăra autonomia bisericii unite, fiind aceea decretată de biserică de sine stătătoare; să binevoască a apăra integritatea şi neatarnarea bisericii noastre cu totă energia posibilă, protestând clerul în contra contopirei bisericii române în cea latină.

În urmă clerul tractual unanim hotărăsece a ruga pe Escelenţa Sa să binevoască a convoca sinodul diecesan, care e de o necesitate imperioasă acum spre discutarea multor agende.

După mai multe hotărîri secundare, protopopul încheie conferenţa prin o vorbire bine simţită, mulţumind clerului pentru bărbătescile hotărîri. După aceea ne-am întrunit cu toţii la ospitala masă a părintelui George Filip spre luarea prândului.

Dela Crasna.

Constituirea camerelor române.

Sâmbătă, după cetirea mesajului regal, primul ministru Cantacuzino a declarat deschisă sesiunea extra-ordinară a corpurilor legiuitore. Indată după acesta şedinţa se deschise sub preşedinţa de vîrstă a d-lui N. Economu. Deputaţi prezenţi 139. Se trag la scrîşi secţiunile în total opt şi se procede la verificarea titlurilor. În urmă secţiile diferite îşi fac raporturile lor pentru validarea alegerilor. Duminecă în 13 Iunie st. v. camera a continuat cu verificările, ér pe la ora 4 p. m. a procedat la constituirea biroului. La alegerea preşedintelui, dintre 128 voturi d-l C. Olănescu a întrunit 105, şi fu proclamat între aplause preşedinte al camerei. Noul preşedinte, mulţumind pentru încrederea, ce i-s'a dat, dişe, că se impune a se da tot concursul guvernului pentru realizarea programului său şi îndeosebi faţă cu încercările, de a se lovi în temelia statului. Faţă de opoziţiă promise a aplica regulamentul în mod liberal. Aduce omagii memoriei lui Lascar Catargiu, ca interpret al sentimentului primei camere conservatore, alésă după mórtea lui. (Toţi se ridică şi aplaudăză îndelungat). Speră în fine, că primul vot al reprezentanţei va fi de a se aşeza în cameră bustul lui Lascar Catargiu. Propunerea se face şi după ce se asociază la ea grupul constituţional prin graiul deputatului C. C. Arion, se pune la vot şi se primesce cu unanimitate. După aceea se alege ca vice-preşedinti ai camerei d-nii Al. Catargiu, N. Economu, N. Filipescu şi G. Panu.

În aceeaşi zi s'a făcut şi la senat alegerea biroului. Preşedinte al senatului fu ales d-l C. Boerescu cu 74 din 105 voturi. După aceea au fost aleşi vice-preşedinţi d-nii Gr. Cogălniceanu, A. Cantacuzino-Paşcanu, Sava Şomănescu şi Dr. C. Severeanu.

*

Sesiunea extraordinară a Corpurilor legiuitore va ţine cel mult până la 25 Iunie v. În această sesiune se vor propune votului Camerelor următoarele proiecte: D-l N. Flea, ministrul domeniilor, va prezenta două proiecte de lege. Primul pentru un credit de un milion lei spre a se întâmpina lipsa de hrană a ţeranilor şi lipsa de nutreţ pentru vite; al doilea proiect va fi privitor la înlesnirea arendaşilor statului de a plăti arendile. Ministrul de interne va prezenta un proiect pentru completarea gendarmeriei rurale şi unul pentru creditele votate de consiliile judeţene, spre a se veni în ajutorul ţeranilor. Ministerul afacerilor străine va prezenta Camerei convenţiă comercială cu Olanda votată de Senatul trecut. Camerele se vor închide după votarea acestor proiecte.

Din Bucovina.

Încă în număr al „Patriei“ din Cernăuţi confiscat: al decelea din cele 11 numere!

De astă-dată censura a tăiat partea cea mai mare a articolului de fond privitor la adunarea deputaţilor români din Bucovina.

Articolul începe astfel:

„Succesul adunării deputaţilor noştri, cari au decis un vot de neîncredere la adresa guvernului local, a umplut cu deplină satisfacţiă toate cercurile poporului român. Acum s'a dat dovadă prin fapte, că avem dreptate în apretierea situaţiei, când am constat în numărul nostru de Mercuri 7 Iunie, că întregul popor e de acord cu direcţiă reprezentată prin diarul nostru.

Domnul baron Bourguignon şi sfetnicii săi vor vedea acum, că erau réu informaţi şi au priceput de tot fals situaţiă, decă într'adever au crezut, că nu sunt de cât câştiva „agitatori“ nemulţumiţi, ér altminterea domnesce deplină linişte în poporul român şi aleşii săi“.

Aci vine un pasagiu confiscat; articolul urmăz astfel:

„N'au fost doi séu trei deputaţi, ci a fost majoritatea covârşitoare, care s'a pronunţat în discursuri în sensul nostru în contra sistemului actual de guvernare, ér rezoluţiunea, prin care se decide votul de neîncredere la adresa guvernului local, a fost primită în deplină solidaritate.

Nu e vorbă, avem şi între deputaţii noştri elemente mai slabe şi şovăitoare; am fost în deplin liniştiţi, că nici acestia nu vor părăsi însă cauza. Asta-đi elementele şovăitoare între politicienii români nu sunt decât o minoritate neînsemnată şi negligeabilă. Ce e însă lucrul principal: ca factor politic ei nu se afirmă.

Cât de puţin conscient de datoria ca reprezentant al poporului român ar mai fi pōte unul séu altul, nici unul nu mai pōte cuteza să rostăsească o opiniă contrară dorinţei generale a publicului român. Acesta am prevăduţ'o cu deplină siguranţă în articolul din 7 Iunie, şi așa s'a întâmplat.

E altceva, decă pōte unul séu altul dintre deputaţii oportunişti vorbesc în antişambrele baronului Bourguignon fără martori, şi alt ceva de a se afirma înaintea ochilor lumii şi a poporului român. Aici numai îndrăsnesc nimeni de a se opune vocii poporului şi de a apăra un sistem de guvernare, care ne prigonăsece; atăta judecată au chiar şi cei mai încarnaţi oportunişti.

Acesta ar trebui să o scie şi baronul Bourguignon, şi a greşit, decă s'a ţinut nu mai după sfaturile unor duşmani ai neamului nostru, séu în cazul cel mai favorabil ale celor puţini dintre deputaţii noştri, cari îi sunt din întâmplare simpatici.

Baronul Bourguignon n'a înţeles deci situaţiă, şi a făcut iluziuni neîntemeiate despre nemernicia deputaţilor noştri, a avut speranţa, că reprezentanţii naţionali vor rămâne în minoritate, însă s'a înşelat...“

Censura a şters din pasagiul acesta numai câte-va rânduri, căci după un spaţiu alb cu indicaţiă „Confiscat“ urmăz cele de mai jos:

„Cu atât mai mult sunt însă responsabili şi sfetnicii săi, mai ales d-l Würfel,

mai complicate, esplicând în chipul acesta, nu şablonul de trecere în registre, ci esenţa contabilităţii ca ştiinţă, şi arta contabilităţii, ca arangement acomodat ori-cărei afaceri. Numai prin raţionare se pōte cine-va iniţia în contabilitate pe deplin, astfel ca contabilul să nu devină un simplu şablonist, ci cunoscând temeinic esenţa, să scie raţiunea, să scie schimba cu siguranţă şi introduce contabilitate pentru ori-şi-cari împrejurări. Un şablonist, când ese din şablonul său, nu mai scie nimic, ci va fi vecinic un duşman al introducerii de lucruri nouă, cu care nu este dedat, întocmai ca bătrânul, care mereu susţine, că era mai bine pe timpul său de odinioară. Aşa ceva în ştiinţă este o mare greşelă.

Sistemul contabilităţii duple în esenţa sa este unul şi acelaşi, şi nu există nici o deosebire în fond, ci numai în formă. Sistemul duplei, esenţa o desvolt în tractatul meu, din care abia un capitol s'a publicat, şi arăt tot-deodată şi formele diverse atât în general, cât şi în special la registre singuraticice, fără a impune cuiva o anumită

formă. Se înţelege, că după ce esenţa va fi pe deplin înţeleasă, va urma o comparaţiune, o critică a diverselor forme şi în fine o recomandare a unei anumite forme.

Pentru a esplica esenţa duplei mi-am luat o formă, despre care am convingerea, că duce mai repede la scop. Astfel esplicările singuraticice, cu deosebire pentru relaţiunea conturilor din Maestru şi pentru încheierea anuală a contabilităţii, le-am făcut pe baza Jurnalului-Maestru, singurul metod practic şi intuitiv pentru învăţarea contabilităţii. Prin Jurnalul-Maestru am pus înaintea ochilor într'o singură tabelă tot ce-mi trebuie, nu e de lipsă să răsfoesc în dreapta şi în stânga, cum ar trebui să fac decă aş fi dat esplicările după dup'a franceză séu italiană.

Nu încapă însă îndoială, că în capitolele, ce urmăz, tractând tot în chipul acesta esenţa singuraticelor casuri, după ce va fi fost pe deplin pricepută esenţa duplei, voi desvolta o afacere completă tractată cu toate registrele principale şi auxiliare, după metoda franceză şi italiană.

Acesta e punctul meu de vedere şi sper, că manuscrisul, ce-l am gata, anume completarea broşurei publicate, cu restul afacerilor de mărfuri, precum şi cu cele mai de căpeteniă afaceri de bancă, voi avea ocaziunea să-l public cât mai în grabă. Deja în broşura a doua va avea public interesat privilegiu să cunoscă unele lucruri nouă, faţă de procedura usitată până acum la noi Români din Transilvania şi din Ungaria.

Modul de scriere al cărţilor de contabilitate de-a indica reguli şi definiţiuni dela început, şi a prezenta apoi un cas lucrat complet este deja învechit. Teoreticii mai moderni s'au abătut deja dela această oale, şi voi avea ocaziune la publicarea broşurei a doua să indic şi o bibliografiă a cărţilor utilizate de mine.

În tractatul meu complet am mers şi mai departe şi voi esplica mai întâi numai casuri normale, ér casuri anormale, precum şi excepţiunile vor forma capitole separate, pentru a pute fi înţelese de toţi. (Va urma.)

care ar trebui să cunoască de tot bine împrejurările din țară.

Responsabilitatea d-lui Würfel e de tot gravă.

D-l Würfel s'a mângâiat cu inchipuirea greșită, că nemulțumirea cu stările actuale se reduce la cele scrise de noi și că altminterea poporul român și reprezentanții și parlamentarii sunt încântați de loviturile care le suferim.

Restul articolului, aprôpe o colonă, a fost confiscat.

Din numărul acesta censura a mai sters apoi un articol al d-lui „La Roumanie” asupra situației din Bucovina, articol pe care „Patria” voia să-l reproducă.

Revistă externă.

Parlamentul german și dreptul la grevă. Guvernul federal german a suferit dățile acestea o înfrângere parlamentară, care într-o cât-va se resfrânge asupra persoanei împăratului Wilhelm al II-lea. E vorba de legea *contra grevei*, propusă deliberărilor parlamentare de către guvernul german, în urma indemnului personal al Suveranului, care a anunțat-o de mult înăci în unul din numeroasele discursuri pe cari obișnușese a le rosti cu diferite prilejuri mai mult sau mai puțin solemne. Acest proiect de lege pedepsește cu închisore pe ori-cine ar face propagandă în vederea încetării lucrului: lovitură foarte dureroasă pentru clasa muncitorilor în profitul patronilor, de ôre-ce greva este, în anumite împrejurări, singurul mijloc de apărare al muncitorilor exploatați de un patron prea aprig la câștig. În ori-ce cas, deși muncitorii abuzază adesea de grevă și pricinuesc ast-fel pierderi însemnate atât industriei, cât și lor înși-le, totuși dreptul de coaliție este un drept sfânt; și proiectul guvernului german lovesce în acest drept, intervenind ast-fel în relațiile economice dintre lucrători și patroni, în detrimentul celor dintâi, netăgăduit mai slab. De aceea Reichstagul, aprôpe în unanimitate, s'a și ridicat contra acestui proiect reacționar. D. Lieber, leaderul centrului catolic, și d. Basserman, unul din fruntașii partidului național liberal, au pronunțat discursuri strălucite, condamnând în aplauzele parlamentului proiectul guvernamental.

Armenii și Macedonenii. Una din urmările nemijlocite ale congresului de pace din Haga a fost alianța Armenilor cu Macedonenii, cari de aci înainte vor întreprinde o acțiune comună. În dățile din urmă a apărut în Sofia în contra conferenței de pace o broșură, subscrisă atât de comitetul central macedonien, cât și de membrii comitetului revoluționar al Armenilor. Această apropiere între Armeni și Macedonenii e o aparițiune cu totul nouă. Ce e drept, în ultimii ani a fost de mai multe ori vorba de-o alianță între ei, și se dăce, că în secret au intrat chiar și în pertractări, însă fără nici un rezultat. Numai în pressă s'au spriginut până acuma reciproc. Diarele macedonene au publicat de mai multe ori manifeste revoluționare și amenințări trimise din partea Armenilor din Varna. Causa, care a împreunat de astă-dată în mod fășș pe Armeni și Macedonenii e faptul, că ambele partide s'au așteptat, ca congresul de pace să se ocupe și de gravaminele lor, congresul însă din capul locului a eschis din programul său rezolvarea cestiunei armene, sau macedonene.

În broșura publicată în comun, se dăce între altele: „În comun ne ridicăm vocea contra conjurațiunii învâștite în aparență falsă a dreptului, și declarăm înaintea opiniei publice a întregii lumi, că hotărârile conferenței din Haga nu vor putea fi obligătore pentru noi până atunci, până ce poporul nostru geme sub jugul unei dominațiuni barbare și păcătoșe. La luptă comună ne provôcă pe noi datorința sfântă, dela care nimeni nu ne pôte abate. Ca popore pacifice am fi salutată cu bucuria problema, ce și-a pus să deslege conferența de pace, decât nu ne-ar sta în continu înaintea ochilor grôza uciderilor în massă și decât conferența de pace n'ar fi o solemnă confirmare a acelei robii rușinoșe, în care am ajuns și în contra căreia

vom lupta până la ultima picătură de sânge, căci acesta ni-o impune existența și demnitatea noastră națională.”

SCIRILE DILEL.

— 15 (27) Iunie.

Esamenale de maturitate la școala comercială superiôră din Brașov s'au ținut în 14 (26) și 15 (27) Iunie c. sub conducerea părintelui V. Voina, ca reprezentant al Consistoriului, și în asistența comisariului N. Putnoky din partea ministerului de instrucțiune, și a comisariului Francisc de Kôos, din partea ministerului de comerț. Dintre 21 de candidați s'au retras 3 înși din cauză de bôlă, 5 înși au fost avisați la repetiția întregului esamen după un an de dăle, 3 înși la repetiția esamenului scripturistic și verbal din câte două obiecte în Septemvre, 1 la repetiția esamenului verbal dintr'un obiect în Septemvre, ér restul de 9 înși au reușit și anume 4 cu bine și 5 cu *suficient*. Cu calculul *bine* au reușit: V. Babi, G. Măciucă, I. Rebeș și E. Tășca; cu calculul *suficient*: I. Coleș, N. Crăciun, M. Grecu, E. Rusu și L. Silca.

Pretensiune absurdă Foile ungureșe s'au năpustit cu tot adinsul asupra Brașovului. Între altele varsă pară și seintei, că orașul nostru nu vré să îngrijescă de statua lui „Arpa-bacsi” din virful Têmpei. Afacerea acesta a format obiect de discuțiune și în ultima adunare a reprezentanței comunale, care la propunerea d-lui Dr. C. Lurtz a respins cu majoritate de-un vot pretensiunea de a se îngrijii orașul de statuă. O fôia șovinistă din Pesta dăce, că respingerea acesta ar fi un „atentat”. Ar vré adevă șovinistii, ca orașul să ia asupra-și sarcina puțin măgulitore de a îngrijii de „hadvezér”-ul de pe Têmpe. Nu li-e destul, că orașul li-a dat locul de pe Têmpe, ei cer să și păzescă și și nôpte statuă, ca să nu i-se întempe cumva vr'un bucluc. De le dai degetul, ei îți cer mâna!

Intărirea episcopului Aradului. „Trib. Pop.” din Arad este informată, că întărirea alegerii arhimandritului I. Goldiș, ca episcop al dieceșei Aradului, ar fi un fapt împlinit. Numita fôie spune, că pe la sfârșitul acestei săptămâni noul episcop va depune jurământul în fața Maj. Sale monarhului.

Cicloul puternic, ce s'a deslăntuit Vineri după amădi în partea de Sud a României, a produs mari pagube, mai ales la Brăila și Galați. Mai multe case au fost descoperite și o mulțime de arbori desrădăcinați. Praful orbitor, ce se ridica din cauza vântului, făcea circulațiunea imposibilă. Dunărea era agitată într'un chip înfrător. Deși de plute au fost distruse, ér lemnele asvêrlite la distanțe mari de valurile furioșe ale apei. Mai multe bărci au fost scôse la mal, unde au fost sfărimate. Pe malul drept al Dunărei, unde ancorază sute de bastimente, era un adevărat de-sastru; nimeni nu îndrănea să trecă acolo.

Êrași Sașii „verđi.” Foile ungureșe înregistrează nouă „demonstrațiuni” ale Sașilor „verđi” contra „maghiarimeii”. E vorba înainte de tôte de Sașii din comitatul Tërnavel-marî, cari în ultima adunare comitatensă au pretins, ca vice-spanul de acolo să-și facă rapôrtele și în limba germană; au cerut mai departe, ca în viitor fôia oficiôsă a comitatului să fie redactată și în limba germană. Ambele propuneri au fost primite. — Altă „demonstrațiune” s'a petrecut mai dălele trecute în Bistrița. Am amintit și noi la timpul său, că fișcalul orașului Bistrița, dr. Carol Lang, a fost tras în cercetare disciplinară din cauză, că în anul trecut cu ocaziunea visitei arhiducelui Iosif a arborat un stég roșu-albastru. Ministrul de interne a și suspendat din oficiu în urma celor întemplate pe numitul fișcal. Spre marea amărăciune a „patrioților” însă comisiunea disciplinară a comitatului a restituit acum pe fișcal în postul său, ér lucrul acesta șovinistii nici că l'ar putea interpreta altminterlea, decât ca o de-

monstrațiune a Sașilor verđi contra statului.

Exitus. Maturisanții școlilor române din Brașov vor serba Sâmbătă seara, la otel „Orient” Nr. I, obișnuitul „exitus”, care va consta dintr'o petrecere cu dans.

Mare uzină de șteampuri în Ardeal. Mai dălele trecute s'a inaugurat în Brad șteampul central al corporațiunii de băeși din Ruda-baia. Acest șteamp, care e în stare să piseze lunar 11 până la 12,000 tone de mineralii de aur, e cel mai mare în Europa. Construcțiunea uzinei s'a început în Mai 1897, în August 1898 o parte a putut fi deja pusă în lucrare, ér în Mai a. c. întrêga construcțiune a fost terminată. Instalarea a costat 650,000 fl.

Teatru de vară german în „Grand Hotel.” Ținând cont de ôșpeții străini, ce petrec peste vară în orașul nostru, d-l Neher dela Carltheter din Viena a venit aici cu-o trupă bună artistică și va da mai multe reprezentațiuni în genul vodevililor, comedii și farse franceze cu cântări, opere de câte un act etc. Localul teatrului din „Grand Hotel” s'a aranjat din nou și practic și pentru a corêspunde teatrului de vară, s'a întocmit un tavan de sticlă, care se pôte și deschide în seri calde. Și pentru comoditatea publicului s'a rezervat o parte din sală și pentru mese. Ciclul acestor reprezentațiuni se va începe Sâmbătă în 1 Iulie cu comedia „Rosa Domino” de Delacour și Hennequin.

O luptă între gendarm și bandiți. Alalt-eri pe drumul Cucurova-Topolog, din jud. Tulcea (România) trecea un gendarm rural. Pe neașteptate gendarmul se vede atacat de patru bandiți înarmați cu pușci și revolvere și cu pumnale în brâu. Bandiții strigau gendarmului să se predea, căci altfel îl impușcă. Gendarmul, curajos, n'a așteptat nimic și a început să tragă focuri cu carabina în bandiți. O luptă înverșunată s'a încis atunci între gendarm și bandiți. Un bandit cădut rănit, a fost luat pe sus de tovarășii săi. Bandiții speriați de focurile gendarmului sfêșiră prin a lua fuga, dispărând în pădurea Baspunar. Gendarmul a scăpat nerănit. S'au format potere, pentru prinderea bandiților, cari se crede, că sunt din Bulgaria, fiind îmbrăcați bulgăresce.

Prinderea unui mare hoș de ceuri. Acum câte-va săptămâni dela sucursala casei Jeschek din Brăila s'au furat două ceuri în valôre de 300,000 de lei și care au fost încassate la Berlin și Londra. Poliția din tôte țerile urmărea pe îndrășneții pungași, cari totuși nu puteau fi prinși. Acum însă poliția elvețiană a reușit să prindă pe unul din îndrășneții pungași. Josef Cohner a fost arestat la Friburg, lângă Bâles, în Elveția. În ultimul timp călătorea prin Germania, dér acesta soindu-se, tôte polițiile aveau semnalmentele lui, trimise de poliția vieneză. S'a constatat de poliția vieneză, căreia revine în cea mai mare parte meritul pentru prinderea lui Cohner, că el este născut la Budapesta în 1865 și e de profesiune comptabil. Poliția vieneză a constatat, că Cohner era în mare intimitate cu Arcnovici, impiegat la casa Jeschek din Brăila, care se află arestat acolo. Cohner a plecat din Brăila la 17 Mai st. n. Fotografia lui Cohner a fost trimisă de poliția vieneză din Paris, care făcând cercetări, s'a constatat, că acesta este individul, care dimpreună cu alți doi a locuit la Hotel Westminster. S'a mai dovedit, că unul din acești indiviți s'a prezentat la filiala Lânderbank, spre a încassa ceul falsificat. La Londra s'a dovedit, că Cohner a încassat personal ceul fals, la casa Contbank. Nu se șie până acum ce bani s'au găsit asupra lui Cohner. Guvernul român va cere guvernului federal al Elveției estrădarea lui Cohner.

Reuniunea română de cântări din Năsêud invită la concertul împreunat cu reprezentațiune teatrală și urmat de dans, cari se vor arangia în Năsêud Sâmbătă, 1 Iulie n. c. în sala de gimnastică. Începutul la 7½ ore seara. Intrarea de persoană: pen-

tru membri activi și ajutători 50 cr., pentru nemembri 80 cr. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii. Ofertele manirimoșe se vor chita publice.

Programa: 1) „Fôie verde pup de crin”, melodiă de Tim. Popoviciu, esec. de corul reuniunii. 2) „Fôie verde de trifoiu”, melodiă de Tim. Popoviciu, arang. de E. Ștefănuțiu, esec. de corul reuniunii. 3) „Gărgăunii dragostii”, comediă într'un act de Iosif Vulcan, reprezentată prin: d-șora Lucreția Moisil; d-nii: Anton Hangea, Macedon Linul, Octaviu Pavelea, Vasiliu V. Moisil. D-șorele: Elisabeta Șuteu, Aurelia Precup, Veronica Catul, Letiția Mureșan, 4) „Sergentul”, melodiă de C. Porumbescu, esec. de corul reuniunii, 5) „Bagă Dômne luna 'n nor”, melodiă de Tim. Popoviciu, esec. de corul reuniunii.

Școala de fete a Asociațiunii. Primim din Sibiu a XIII a Programă a Școlii civile de fete, cu internat și drept de publicitate, a Asociațiunii, publicată de directorul Dr. Vasile Bologa. Cuprinsul: 1) Studiu din domeniul botanice, de Nic. Vătășan, prof. 2) Doliul școlii noastre pentru augustă împêrătésă și regină Elisabeta., 3) Sciri școlare. Din acestea din urmă notăm următorele:

Personalul didactic a constatat în cursul anului școlar din: directorul Dr. V. Bologa și învățătorii: Eugenia Moga n. Trif, Ioan Popoviciu, Eugenia Ionescu, Maria Cioban. Catecheti: Matei Voileanu și Nic. Togan. Instructori Nic. Vătășan, G. Dima, I. Schaeffer (musică) Sabina Brote, Selma Mückesch (musică) și Elena Petrașcu. — Personalul internatului: director Dr. V. Bologa., directora Elena Petrașcu., medic de cură: Dr. I. Beu., ajutore: o guvernantă și dame bone.

Eleve înmatriculate în tôte patru clasele 80, în cursul complet 6. În internat au fost 47. Elevele sunt recrutate din tôte unghiurile țerei noastre locuite de Români. Printre ele se află și vre-o 5 din România, din Bucovina însă nici una. Acesta de sigur în urma împrejurării, că ađi și Români bucovineni au școlă de fete propriă.

Convocare.

Însărcinat din partea comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” de-a conduce reactivarea, respective reorganizarea despărțământului XV. al Mociului, ce se compune din comunele cercului pretorial IV. al Mociului, II. al Ormenișului de Câmpia și VII. al Tecei, convoc prin acesta în scopul indicat adunare pe ziua născerei S. Ioan botezătorul, resp. 6 Iulie st. n. a. c. 2. ore d. a. în edificiul școlii române din Mociu.

Se invită tôte aceia din ambitul acestui despărțământ, cari se interesază de înaintarea în cultură a poporului român și de literatura română, ca să participe la acea adunare, și să-și dea concursul la reorganizarea despărțământului, care de aci de dăle nu a mai funcționat.

Cătina, 23 Iunie n. 1899.

Ioan Moldovan,
protopop.

ULTIME SCIRI.

Viena, 26 Iunie. În anul acesta nu se va cere delegațiunilor decât urcarea soldei oficerilor.

Paris, 26 Iunie. Camera a aprobat ađi după o desbatere vehementă declarațiunea guvernului, că voiesce să apere energic instituțiunile republicane, cu 3 voturi majoritate. Senatul a primit declarațiunea lui cu mare majoritate.

Paris, 26 Iunie. Unele diare spun, că Dreyfus va sosi la Brest Vineri ori Sâmbătă. Petractarea noului proces Dreyfus nu se va începe — după cum află „Echo de Paris” — înainte de 24 Iulie.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele scrieri economice:

Agrologia sêu Agricultura generală de Dr. G. Maior, profesor la școala centrală de agricultură din București. E cea mai bogată și tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (aratul, sêménatul, gunoitul etc., etc.). Conține 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc.). E o carte foarte mare, de 524 pag. și costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotehnia sêu Cultura specială a plantelor, scrisă tot de D-l G. Maior. Acastă carte se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, bólele și vindecarea etc. pentru fîă care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, sêcară, orz, ovês, orez, meiú, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mázăriche, rapiță, mac, șofran, hemeiú, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă, hrên, curechiú și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoiú, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fênațe și pășuni artificiale etc. Alt capítul tracteză despre cultura fênațelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc. Prețul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.)

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Constantin Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului. Prețul 40 cr. trimis francat.

Insoțirile de credit împreunate cu înscirî de consum, de vîndare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. *Edițiunea a V-a.* Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negrușiu, profesor în Blășiú. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negrușiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât șoim, în literatura noastră de dincoace e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Cele mai de lipsă cunoscîrte despre Legea veterinară — o carte foarte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Cartea Plugarilor“ sêu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. Tracteză despre legumărit, gunoiú, lucrarea pământului, sêménaturî, vierit, pădurit, pescerarea cailor, vitelor, găitșelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acastă carte a eșit numai acum de sub tipar.

Vinuri din pôme, de Grigorie Halip, prof. la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicațiuni și învățaturî amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pôme; cari pôme sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avê gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

Pentru comercianți funcționari și toți ómenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe șpesele „Albinei“ și e meuită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capítol din **Contabilitatea dușlă** de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superiôră din loc. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, póte ori și cine sê învețe contabilitatea, adeocă ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupóne etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promiú, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca sê fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele cărți de rugăciuni și predici:

Anghira Mântuirii, cãrticea de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă a drept credincioșilor creștini, *Edițiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899. Un esemplar în pãreți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în pãreți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cãrticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în pãreți tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui esemplar legat în pãreți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sêrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular Ioan Paviu. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sêrbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin poștă 1 fl. 60 cr. Aceste predici sunt favorabil aprățiate și din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mórte, întocmite de Ioan Paviu, cunoscutul scriitor bisericesc. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin poștă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Popșiu, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprinđend predici frumoșe pentru toate Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin poștă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliú Christe. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin poștă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecile și sêrbătorile de peste an, de Em. Elftrescu, cunoscut atăt de bine în cercurile românesco din număróscile sale scrieri atăt de mădósc, instructive și cu statură gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele cărți:

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popórelor“ și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în București. Acastă sciore, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de sciință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Teoria dramei, cu un tratat introductiv despre frumos și artă, de Dr. Iosif Blaga, profesor în Brașov. E singura scriere românească în această materie și de mare interes pentru toți cei ce se interesază de literatura dramatică și peste tot de teatru. Prețul 1 fl. 80 cr. (+ 10 cr. porto.)

Legende sêu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul P. Ispirescu. Acăsta e una din cele mai prețioșe colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui sê lipsescă din nici-o bibliotecă română, cu atăt mai puțin din bibliotecile poporale, fiind în felul sêu o scriere de model. E o carte mare, de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murêș spre miadă-și și valea Murêșului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul sêu, atăt de călduros aprățiată de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sê lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apuseni ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atăt de prețioasă și rară în felul sêu, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile poporale, cum și pentru toți Românii, cari vor șe-și cunóscă țera și némul lor. Prețul 1 fl. (cu poșta 1 fl. 5 cr.)

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele scrieri istorice:

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoră și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiú. Broșura conține și două porțete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui Axentie Severu, veteranelu nostru luptător dela 1848, intitulată **„Rêșpuns la cartea neagră“**, cu un bogat adaus despre arderea Aiudului, se mai pot căpeta esemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reșganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirî din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura acăsta, atăt de bine scrisă presență și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Rêșboitul pentru neatêrnare“, povestit pe înțelesul tuturor de George Coșbuc, este o carte nu numai cât se póte de interesantă, bine scrisă și atrăgêtoare, dér tot-odată și foarte efitnă, decă nu chiar cea mai efitnă între cărțile românesco apă-

rute până acum. Un esemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55). Abia a eșit de sub tipar și tóte țiarele grăbesc a recomanda cu cea mai mare căldură acastă prețioasă și însuflețitoare operă a d-lui Coșbuc. Cu deosebire ar fi de dorit sê se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevêr scrisă „pe înțelesul tuturor“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 26 Iunie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.10
Renta de coróne ung. 4%	96.15
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.—
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.30
blig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.70
Bonuri rurale ungare 4%	95.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.25
Renta de argint austr.	100.20
Renta de hârtie austr.	100.10
Renta de aur austr.	119.45
Losuri din 1860.	139.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	913.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	362.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	357.50
Napoleoniori	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.47
Paris vista	47.82 1/2
Rente de coróne austr. 4%	100.25
Note italiene	44.50

Cursul pieței Brașov.
Din 27 Iunie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.45	Vênd.	9.47
Argint român. Cump.	9.40	Vênd.	9.43
Napoleoniori. Cump.	9.52	Vênd.	9.55
Galbeni	5.55	Vênd.	5.60
Ruble Rusesco Cump.	126.—	Vênd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vênd.	—
Lire turoesco Cump.	10 71	Vênd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vênd	102.—

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,
ce esistă de 16 ani cu cel mai bun renume și este
mult mărită și din nou arangiată cu 10 mașini
diferite.

Se efectuesc tóte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se póte de bine și de esact.

Avênd lucrători de tóte specia escelent pregătiți, acăsta legătoria de cărți póte se esecute iute și foarte ieftin tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecutunile posibile.

Despărțemênt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acăsta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununi și la stêguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

6—0

Strada porții Nr. 22.